

Českí turisti tvoria

väčšinu klientely LIPTOURu

? Za majiteľom a konateľom firmy LIPTOUR, cestovná kancelária s.r.o., JUDr. Bohušom Palovičom, som prišiel v polovici januára na Liptov, aby som s ním urobil interview pre tretie vydanie Všudybyla, ktorého hlavnou témou je pozícia cestovného ruchu vo svete podnikania a jeho vnímanie spoločnosťou. Nielen pre mňa, ale aj pre mnohých mojich kamarátov a obchodných partnerov, je Slovensko, osobitne slovenské hory, príroda, vrátane pozostatkov delty terciérneho mora pod Bratislavou, srdcovou záležitosťou. No, nie je to vždy len na „Všudybyli toulky“ (pozri rubrika www.e-vsudybyl.cz) – zbaliť si spacák a niekedy aj čln a vyraziť na „čunder“ alebo na vodu, na ramená Dunaja či na Hron, ale čas od času, veľmi radi privítame pohostinnosť reštaurácií, hotelov a penziónov. A preto zrejme aj dnes je pre českých turistov Slovensko najnavštevovanejšou destináciou.

JUDr. Bohuš Palovič

! Česká klientela je pre slovenský icomíngový cestovný ruch mimoriadne zaujímavá. Už aj vzhľadom k našej spoločnej histórii. Väčšina z nás s nostalgiou spomína na časy, keď sme žili spoločne v jednom štáte.

Veľa českých turistov po rokoch znova objavuje Slovensko. So Slováckmi komunikujú bez problémov. Jazyková bariéra neexistuje, možno to bude problém pre nastupujúce generácie – detí a vnukov. Česi u nás trávajú dovolenky v prijateľnej cenovej hladine, v kultúrnej blízkosti a priateľskom prostredí. Cítia sa tu ako doma. Vedomie a znalosť českých turistov o Slovensku je na vysokej úrovni. Spravidla prichádzajú vopred priprave-

ni. Vedia kam chcú ísť a čo a kde môžu vidieť. V porovnaní s ruskými hovoriacimi klientami nie sú s nimi veľké starosti. Českí turisti sú pre slovenský priemysel cestovného ruchu zaujímaví aj tým, že majú záujem nielen o špičkové zimné a letné termíny, ale často k nám prichádzajú aj počas medzisezón. Českí turisti sú častými objednávateľmi doplnkových služieb cestovného ruchu. Svoje pobyty nezriedka kombinujú zo zážitkovými aktivitami. Sú to hlavne turistické, trekkingové aj horolezecké túry, adrenalínové aktivity ako rafting, paragliding, jazda na koni atď. Veľmi často prichádzajú s vlastnými horskými bicyklami.

? LIPTOUR je na trhu od prvých dní po revolúcii.

! Vznikli sme v marci 1990 a od začiatku sa špecializujeme na incoming na Slovensku v oblasti Tatier. LIPTOUR v REGIÓNe TATRY (zahŕňa Vysoké aj Nízke) disponuje približne tisíc lôžkami. Nosná časť našej činnosti je v Demänovskej doline, ktorá je dnes viacej známa ako zimné lyžiarske stredisko Jasná. Ročne poskytujeme služby približne desať tisícom klientov, ktorí prichádzajú predovšetkým z okolitých krajín Vyšegrádskej štvorky. Posledné roky registrujeme nárast rusky hovoriacej klientely z Bieloruska, Ukrajiny a najmä Ruskej federácie. Silné zastúpenie majú i klienti z nových pribaltických republík. Väčšinu našej klientely však tvoria českí turisti. Bez ohľadu na pas klientov je nevyhnutné ponúkať produkty, ktoré ich upútajú, poskytnú im radosť z príjemného stráveného času. Prírodný potenciál REGI-

ÓNu TATRY je ohromný. Hory, lesy, čisté životné prostredie s veľmi dobrou sieťou značených chodníkov, krasové útvary – jaskyne v Demänovskej doline (Ladová a Slobody) alebo na druhej strane Chopku (Bystrá) či v Belianskych Tatrách (Belianska). Hovorí sa, že Slovensku chýba iba more. No, v REGIÓNe TATRY máme aj to „more“. Naše unikum je to, že v hĺbke dvoch troch tisíc metrov sú v tejto oblasti horúce minerálne vody, nevyčerateľný potenciál dvoch energií, minerálnej vody a tepla. Okrem liečebného kúpeľníctva (Kúpele Lúčky) toto bohatstvo využívame dnes v cestovnom ruchu v segmente aquaparkov. Už v časoch spoločného štátu boli známe termálne kúpaliská v Liptovskom Jáne a vo Vrbove, v posledných rokoch však vyrástlo niekoľko ďalších aquaparkov. Azda najznámejší je najväčší aquapark v strednej Európe, Tatrallandia. Takisto veľmi obľúbený je Thermalpark Bešeňová, ktorý minulý rok prešiel veľkou rekonštrukciou a kde vznikol nový wellness areál. Najväčší rozmach ale v posledných rokoch dosiahol Aquacity Poprad, ležiaci priamo v centre mesta Poprad. Nemožno zabudnúť na aquapark Meander park Oravice, ktorý je unikátny tým, že sa do jeho teplých minerálnych vôd dá doslova dolyžovať. Rozvoj wellness a aquaparkov prudko ovplyvnil celý systém podnikateľských akti-

 LIPTOUR®

LIPTOUR

je špecialistom na REGIÓN TATRY so sídlom v Liptovskom Mikuláši a pobočkami v Ružomberku a Poprade.

Zároveň je univerzálnou cestovnou kanceláriou. Už sedemnásť rok sa zaoberá všetkými oblasťami cestovného ruchu. V rámci incomingu, ktorý je nosným segmentom, poskytuje na Slovensku každoročne servis tisíckam turistov. Najmä tým, ktorí prichádzajú do Nízkych a Vysokých Tatier. Je osvedčený a odskúšaný partner zahraničných touroperátorov z európskych, ázijských aj zaoceánskych krajín. Pre ich klientov a pre individuálnych zákazníkov, ktorí v čoraz väčšej miere využívajú rezervácie služieb na internete, zabezpečuje komplexné služby, transfery, programy, stravovanie a ubytovanie v kvalitných (partnerských aj vlastných) zariadeniach. Ďalšou, dôležitou činnosťou LIPTOURU je realizácia firemných, predovšetkým pracovných a timebuildingových podujatí. LIPTOUR je totiž už štvrtý rok IATA agentúrou. Má silné oddelenie predaja leteniek a dopravných cenín. V oblasti outgoingu je partnerom a autorizovaným predajcom zájazdov renomovaných slovenských, českých a zahraničných cestovných kancelárií.

vít cestovného ruchu v oblasti Tatier. Segment Aqua je dnes (hlavne v lete a medzisezónach) základným, nosným prvkom na tvorbe produktu aktívneho turizmu. Pobyt v horúcej minerálnej vode spojený s množstvom aktivít relaxačného a oddychového charakteru je hlavným lákadlom. Väčšina turistov k nám prichádza v prvom rade za týmto produktom. V tejto súvislosti prichodí tiež spomenúť, že LIPTOUR už minulé sezónu úspešne odskúšal špeciálny package. Ponúkame štvor- a viacdňové pobyty s ubytovaním podľa požiadaviek klienta v horskom prostredí s tým, že počas pobytu náš klient navštívi všetky štyri aquaparky: Aquathermal Bešeňová, Aquapark Tatralandiu, Aqua

City Poprad a Meander Park na severnej Orave v Oraviciach. Je to veľmi zaujímavý a atraktívny produkt najmä pre rodiny s deťmi, ktoré majú možnosť nabažiť sa šantenia vo vode. Je tam veľa toboganov, len v Tatralandii osemnásť, ak nie viac. Potešujúce je, že ponuka každého z aquaparkov sa každý rok zlepšuje a rozširuje o nové a nové produkty, napríklad animačné zážitkové programy pre deti, ale aj pre dospelých. Tešíme sa, pretože v horizonte piatich rokov, by tu mali vyrásť ďalšie tri až štyri aquaparky. Možno raz tieto turistické package budú až desaťdňové, aby naši klienti stihli každý deň iný aquapark. V blízkosti Liptovského Mikuláša, priamo na vstupe do Demänovskej doliny, v obci Pavčina Lehota sa pripravuje výstavba ďalšieho aquaparku. Avšak nemá to byť typický adrenalínový aquapark. Bude mať skôr podobu wellness park, s dennou kapacitou dve tisíc návštevníkov.

❓ Čo LIPTOUR a incentívna firemná turistika?

📌 Jedna z línií kongresovej turistiky sa v rámci našej firmy v posledných rokoch vyvinula vo firemné a incentívne (zážitkové) pobyty, po ktorých je stúpajúci dopyt. Veľmi často sú ich súčasťou pracovné záležitosti, napríklad uvádzanie nových modelov automobilov na slovenský trh, rôzne školenia, výjazdové zasadnutia predstavenstiev spoločností ap. Čo sa týka relaxačnej a oddychovej časti, v zime je to väčšinou lyžovanie, pravda, nielen voľné lyžovanie, ale aj lyžiarska či snowboardová škola s inštruktormi atď. Takéto sústredenia napokon môžu vyvrcholiť firemnými pretekami s kompletným zabezpečením. Ďalej sú to rôzne adrenalínové aktivity, napríklad jazda na snežných skútroch, ale aj recesne ladené podujatia – stávanie a hodnotenie snehuliakov, zábavné súťaže na snehu atď. Ponuka našich ubytovacích a kongresových kapacít je veľmi široká. Od komorných trojhviezdičkových penziónov až po štvorhviezdičkové kongresové hotely, ktoré sú známe aj v Čechách. Nech sú to Grand hotel Praha v Tatranskej Lomnici vo Vysokých Tatrách alebo Hotel Grand v Demänovskej Doline. V poslednom období u nás vyrástlo množstvo kvalitných ubytovacích zariadení. Vzťah prevádzkovateľov a neraz v tej istej

osobe aj majiteľov ubytovacích kapacít, najmä rodinných penziónov k hosťom, je výrazne proklientsky ladený. Často sa nám od objednávateľov firemných akcií dostáva požiadavka ubytovať ich ľudí práve v penziónoch rodinného typu. V obdobiach medzisezón a počas leta ponúka LIPTOUR športové aktivity od extrémnych adrenalínových, vrátane využitia horského parku Tarzanie a jeho vo výške zavesených lanových prekážkových trás, až po výsledok účastníkov na timebuildingové akcie v neznámom teréne a ich návrat plný „nebezpečných“ nástrah do hotelu – do „základného tábora“ podľa mapy a buzoly, či po takticky vedené paintbalové „bojové operácie“ súperiacich tímov. Vždy, na základe konzultácií s objednávateľmi, sa tieto firemné hry usilujeme dopĺňať o spoločenské a kultúrne programy o podtatranský a oravský folklór. Usporiadali sme tiež koncerty v Demänovských jaskyniach v ich najväčšom dome (kde vošlo dvesto ľudí) s Banskobystrickým Dixielandom. A bol to úchvatný zážitok. Veľmi efektné a vďačné je aj začleňovanie akčných gastronomických prvkov, napríklad špeciálne zabíjačky, opekanie baranov ap., v rámci ktorých vťahujeme účastníkov do procesu príprav i finálnej realizácie. Fantázii sa u nás medze nekladú. Samozrejme ostražito pri tom dbáme na bezpečnosť klientov, ochranu prírody a dodržiavanie bezpečnostných pravidiel, vrátanie hygienických.

❓ My Česi, podľa môjho názoru, chodíme na Slovensko hlavne kvôli Slovensku. Pán Palovič, čo z neho túto zimu LIPTOUR ponúka?

📌 Je to hlavne lyžovanie v Jasnej, Demänovskej Doline. Dnes, počas priaznivých snehových podmienok, je Jasná bezkonkurenčná. Poskytuje obrovskú škálu možností. Od najjednoduchších svahov pre začiatočníkov cez modré, červené a čierne trate až po extrémne lyžovanie. Ďalšia novinka, ktorá je v Jasnej unikátom, sú freerideové terény s extrémnymi sklonmi, bez mechanizmami upravovaných tratí. Množstvo zahraničných turistov vyhľadáva Jasnú už len z tohto dôvodu. Posledná novinka tejto zimnej sezóny je to, že sa Jasná cez Chopok konečne prepojila s jeho južnou stranou. Južná strana Chopku je podľa môjho názoru „spia-

ca princezná“. Kto ju prebudí a kto otvorí skiregión „Chopok – Juh“, ten bude kráľom na tomto trhu a určite neobanuje svoje investície. Podmienky na lyžovanie sú tam absolútne bezkonkurenčné. Zatiaľ tam chýba infraštruktúra, ale to je vec následných investícií, ktoré sa tam chystajú, lebo kapitál spontánne napreduje všade tam, kde očakáva svoje najväčšie zhodnocovanie.

Freeride je dnes aktuálnym fenoménom nielen na Chopku.

Veru, hej. Pred desiatimi rokmi, s nástupom snowboardingu, sa lyžovanie na dvoch doskách dostalo do problémov. Vyznávači snowboardu boli skôr voľnomyšlienkári a niekedy až extrémne ladení. Ako protiváha snowboardistom tak vzniklo carvingové lyžovanie. Stále sa v celom tomto biznise rozmýšľalo, akým smerom sa bude lyžovanie uberať. A jeden zo smerov je voľné – freerideové lyžovanie na neupravených tratiach. Ja som tiež snowboardista. Kvôli synovi som sa to musel naučiť. Takže minulú zimu som bol viac na snowboarde ako na lyžiach a určite som bol viac vo freeride teréne ako na upravených zjazdovkách. Je to nová dimenzia, ktorá v dnešnej stresovej dobe poskytuje určité uvoľnenie, návrat k prírode. Na zasnežených planinách nestretávajú veľa ľudí a často ste odkázaný sám na seba. Chopok, severná a hlavne južná strana sú ideálnymi terénmi na freeride. Dnes sa riziko, spojené s voľným lyžovaním, dá už aj pripoistiť. Poistovne ponúkajú špeciálny produkt zahŕňajúci aj poistenie pre prípad zásahu horskej služby, pretože na Chopku pamätáme aj na to, že sa freeridom môže niečo stať.

Freeride, vráťanie jazdy na vrstevnice kolmo dolu kopcom, som zažil len na bežkách. Prícasto v drvivom štýle „na partizána“, väčšinou s ťažkým batohom na chrbte. Pred časom som totiž robil výkonnostnú turistiku, čo mi spolu s rekreačným lezením ostalo dodnes. No spolumajiteľka LIPTOURu, vaša pani, JUDr. Jana Palovičová – Harvanová, bývalá československá reprezentantka a na domácej pôde na Chopku trojnásobná víťazka Veľkej ceny Nízkych Tatier, je doteraz vynikajúcou lyžiarkou a vy, aj keď ste ako člen našej päťbojárskej reprezentácie mal iné športové špecializácie, tiež. Pán doktor, ako obaja vo svete podnikania zhodnocujte to, čo ste získali vďaka vrcholovému športu?

To, čo s manželkou máme za sebou na rôznych reprezentačných úrovniach, zanechalo v človeku veľmi veľa. Predovšetkým sú to dispozície a chuť bojovať. Šport utvára váš vzťah k ostatným ľuďom a k zmyslu fair play, čo sa v biznise dá uplatniť ako základné atribúty. Tí, ktorí si tento prístup zachovávajú, a ktorí to v rámci porevolučnej éry kapitalizmu nezriedka vo voľnej súťaži obstáli, z toho môžu dnes ťažiť. Vrcholový šport bol pre nás užitočnou prípravou etapou pre stanovenia si súčasných priorit. To, čo nás naučil (nech sú to lyžiarske skúsenos-

ti a športové umenie mojej manželky či jazda na koni, plávanie, beh, šerm, streľba – teda niektoré z mojich päťbojárskych športov), teraz zhodnocujeme v rámci práce v cestovnom ruchu. Nielen pre tvorbu programov, ale aj pri organizovaní – logistiky dopravy, pobytov ap. Oproti ostatným – azda ani netreba ich označovať ako konkurenciu – nám naše životné športové etapy, vráťanie golfu, ktorý dnes robíme prioritne, dávajú navrch. Vieme posúdiť možnosti, čo z pohľadu biznisu, na základe analýzy – dopytu i ponuky trhu, môžeme a čo nemôžeme. Osobná skúsenosť s lyžami nielen manželky, ale aj moja (obaja sme dobrovoľným členom Horskej služby) je veľkou devízou. Napokon, nie jeden raz sa nám oplátilo osobne skontrolovať lyžiarsky svah pred tým, ako sme naň poslali klientov. V prípade ľudí, ktorí v rámci cestovného ruchu robia takéto segmenty biznisu ako my, je to obrovská konkurenčná výhoda. Turisti – objekt nášho podnikania – sú totiž niečo podstatne iné ako napríklad krabice s topánkami, ktoré možno v piatok odložiť do regálu v obchode a v pondelok ich z neho vybrať. Ako ste pán doktor povedali, turista prichádza na Slovensko kvôli Slovensku a pokiaľ si ho chce Slovensko (najmä slovenská ekonomika) udržať, vráťane toho, aby sa k nám opakovane vracal, musí sa o tohto turistu zodpovedne a permanentne starať. A je jedno či je sobota, nedeľa či sviatok. Treba mu byť neustále po ruke. Prostredníctvom servisu dobre fungujúcich štátnych aj samosprávnych inštitúcií, zamestnancov cestovných kancelárií, hotelových delegátov, vráťane nás top manažérov a majiteľov podnikateľských subjektov cestovného ruchu.

Českom hýbe aktuálna téma, a to podpora golfovej turistiky a jeho presadzovanie sa ako golfovej turistickej destinácie.

Golfovú turistiku vnímam ako absolútny

vrchol incomingového cestovného ruchu. Golf je ideálny šport pre ľudí, ktorý chcú život prežiť aktívnym pohybom. A aj medzi českou klientelou LIPTOURu je veľa takýchto ľudí. Golf nevnímam ako módný výstrelok alebo prestížnu a imidžovú záležitosť. Pre mňa osobne golf veľa znamená. Psychicky ako aktívny relax v prírode a aj filozoficky, pretože základným pravidlom golfu je fair play – poctivosť. Ten, kto v golfe párkrát zaklame, nemá šancu, lebo ostatní to vidia a spoznajú a dotýčny zrazu zistí, že je sám. Systém automaticky vypudzuje takých, ktorí na golfové ihriská nepatria. Golf na seba viaže kvalitnú, ekonomicky aj spoločensky dobre situovanú klientelu. Vrcholový golf je drahá záležitosť. A golfoví turisti – spomedzi všetkých skupín turistov – sú klienti, ktorí najviac mňajú. LIPTOUR v rámci golfovej turistiky na predhorí Demänovskej doliny pripravuje výstavbu golfového ihriska, ktoré sa stane súčasťou turistickej infraštruktúry tohto územia. Bude to dvadsaťsedemjamkové ihrisko rozliehajúce sa na stodvadsiatich hektároch podhoria, na pôvodnom meandri horskej riečky Demänovka. Fenomén golf je analogický so segmentom aqua, ktorí už do REGIONu TATRY pritiahol a priťahuje obrovské množstvo turistov. Sme presvedčení, že jeho existencia výrazne zvýši turistickú atraktivitu – bonitu Demänovskej Doliny. Vidíme, čo sa deje na druhej strane Chopku, na Táloch, kde už pár rokov funguje nádherné osemnásťjamkové golfové ihrisko. Vďaka jemu tento mikroregión získal na bonite, a to nielen z pohľadu zhodnotenia stavebných pozemkov. V neposlednom rade aj tým, že tam teraz generujú oveľa väčšie maloobchodné inkaso, lebo Tále navštevuje podstatne viacej solventnejších turistov.

A čo ostatné kúty Slovenska a golfová turistika?

Čo sa týka rozvoja golfovej infraštruktúry, má Slovensko, na rozdiel od Česka, podstatný han-

dicap vďaka svojej legislatíve. Veľké investície do infraštruktúry cestovného ruchu na Slovensku brzdi obrovská rozdrobenosť vlastníckych vzťahov k pozemkom. Narážame tu na to, že sa Slovensko z pohľadu majetkových vzťahov v minulosti riadilo tereziánskymi zákonmi. To znamená, že na Slovensku dedili vždy všetci a nie najstarší potomok ako na českom území. Kedysi pred stáročiami pánovníci darovali obciam majetky. Väčšinou lúky, pasienky a lesy. Tie išli do podielového spoluvlastníctva. Máte napríklad parcelu so sto metrami štvorcovými, a na nej aj vyše sto spoluvlastníkov. Spoločenstvom vlastníkov, tzv. urbárom, komposesorátom alebo spoločenstvom bývalých vlastníkov patrí napríklad celé severné Slovensko a veľká časť východného. Súčasný právny stav u takýchto pozemkov de facto neumožňuje reálnu dispozíciu s pôdou, pretože ku nej je potrebný súhlas všetkých vlastníkov. Predstavte si urbár Ploštín, ktorý má niekoľko stovák členov. Na to, aby mohol niečo odpredať, je v daný moment potrebný súhlasov všetkých členov. To je nemožné už len preto, že tam dnes prebieha dvadsať dedičských konaní. Čiže dispozícia s takýmto majetkom je nereálna. Toto si musí Slovensko vyriešiť nejakým legislatívnym krokom. Ďalší veľký a ťažko riešiteľný pro-

osobne veľa exponentov z radov tzv. „ochrancov prírody“ považujem za námezdných teroristov. Je ich na promile a kričia na desiatky percent. Je to zaujímavý fenomén, aký má ich kričanie dopad. Možno preto, že v prípade každej environmentálnej témy je človek mäkkší a mechanicky prijíma to, čo je hlásané ako danosť. Mali by sme sa zamyslieť „cui bono“ – v čí prospech kričí.

❓ Pán doktor, aká je vaša prognóza budúcnosti REGIÓNu TATRY? Infraštruktúra

V prípade dobudovania infraštruktúry cestovného ruchu vo Vysokých Tatrách a po skvalitnení horských dopravných zariadení v Nízkych Tatrách, dobudovaní ubytovacích segmentov a masívnych investícií do turistického využitia termálnej vody v kombinácii s pribúdajúcimi golfovými ihriskami, vidím REGIÓN TATRY ako ideálny cieľ smerovania ďalších nových turistov. Nemyslím len z okolitých krajín, ale aj z ostatných európskych aj zámorských.

Ludské zdroje

REGIÓN TATRY bol v novodobej histórii vždy postavený na cestovnom ruchu. Ľudia, ktorí v ňom žijú, sú navyknutí slúžiť turistom –

ktoré by umožňovalo zintenzívniť príviv strednej a solventnejšej klientely, vidím len ako otázku krátkého času. Aktivita SkyEurope (momentálne zabezpečuje dopravné spojenie z Londýna, čo už pociťujeme, lebo klientely z Veľkej Británie pribúda), ako aj ostatných regulárnych leteckých spoločností ČSA a LOTu, sú pre turistický REGIÓN TATRY kľúčové. Každý rozvoj cestovného ruchu sa totiž začína a končí kvalitnou dopravou. Množstvo požiadaviek partnerov napríklad zo Škandinávie je nerealizovateľných z dôvodu absencie leteckých spojení. Končí sa na tom, že nemáme možnosť dopraviť k nám rýchlo týchto ekonomicky slušne situovaných klientov zo vzdialených krajín.

Spoločenský dopyt

Ľudia, ktorí sú v čele Slovenskej republiky, ale aj v samosprávach na rôznej úrovni, si začínajú uvedomovať, že cestovný ruch je strategický priemysel, ktorý z hľadiska dlhodobej perspektívy prináša našej krajine väčší efekt než napríklad automobilky, ktoré tu dnes sú, ale zajtra tu byť nemusia. My, čo robíme v cestovnom ruchu, vravíme, že nepotrebujeme priame podpory. My len potrebujeme to, aby nás nikto nebrzdil a nepodrážal nám nohy. Aby bola komplexne riešená environmentálna problematika a aby sa predpokladané legislatívne úpravy či vo vzťahu k vlastníkom pôdy, prípadne vo vzťahu k priamemu výkonu činnosti a ich väzieb v cestovnom ruchu, riešili promptnejšie a ústretovejšie.

LIPTOUR

Slovensko, predovšetkým vďaka svojmu prírodnému potenciálu a rozvíjajúcej sa infraštruktúre cestovného ruchu, je pripravené prijímať ďalšie stovky tisícov turistov ročne. S veľkou radosťou aj českých, ktorí k nám znova prichádzajú vo veľkom počte. Máme ich radi, pretože Česi sú nám najbližší. Nielen tým, že medzi nami nie je jazyková bariéra, ale aj mentálne. LIPTOUR disponuje hotelovými kapacitami, ktoré vie prijímať aj štyristo až päťsto účastníkov kongresov. Naša parketa je viacej v organizovaní, kedy vieme zabezpečiť pre veľké aj menšie spoločnosti športové, zážitkové, aktívne aj liečebné a relaxačné pobyty spojené s pracovnými programami. ■

www.liptour.sk

blém máme s ochranármí prírody a environmentalistikou. Na Slovensku sa chráni zbytočne veľa vecí a chráni sa zle. Často sa s tým stretávame v súvislosti s Vysokými Tatrami, kde po katastrofálnej veternej smršti pred tromi rokmi „ochrancovia prírody“ sabotujú akúkoľvek aktivitu. Vysoké Tatry potrebujú novú zonáciu, kde sa v jednotlivých zónach určia dispozície. Dodnes je iba na papieri a aj to je iba návrh zónacie. Ak chceme niečo chrániť, vytipujeme si, čo treba chrániť a pripustíme aj iný stav, ako nastolili rezolútne militantné „ochranárske“ stanoviská. Nám v cestovnom ruchu je jasné, že prírodu si treba chrániť, pretože keď si ju zničíme, nikto k nám na Slovensko nepríde. No, treba nájsť rozumný kompromis – symbiózu medzi rozvojom cestového ruchu a ochranou prírody, umožňujúci trvalo udržateľný rozvoj. Súčasný stav vyvoláva sociálnu nestabilitu a hospodársku stagnáciu spojenú s vysokou mierou nezamestnanosti. Ja

poskytovať služby v cestovnom ruchu. Cestovný ruch, to nie sú len strediská a zariadenia, ale aj to, kto v nich pracuje, zabezpečuje turistom servis. Liptov a vôbec REGIÓN TATRY má oproti ostatným výhodu v tom, že tu vždy bolo povedomie slúžiť návštevníkom a turistom. Tunajší ľudia sú pripravení byť pracovníkmi, ktorým je jasné, kde a prečo pracujú. To znamená, že hosť – turista prináša prosperitu a ekonomické istoty im i ich rodinám. Veľkú prednosť REGIÓNu TATRY vidím aj v odbornom školstve. V Poprade, v Liptovskom Mikuláši, v Kežmarku aj v Brezne sú hotelové školy, ktoré pripravujú budúcich profesionálov cestovného ruchu.

Doprava

Z pohľadu diaľnice D1 je dopravná dostupnosť do REGIÓNu TATRY veľmi dobrá. Železničné spojenie, po osi západ – východ je dostatočné a z českých krajín ideálne. Oživenie prevádzky Medzinárodného letiska Poprad-Tatry,